

מאמר שבועי בדרכי עבודת ד' ועניני הזמן

מפי מרן פוסק הדור

הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א

פרשת קדושים תשפ"ב - מושא התקופה

דברים שנאמרו בחג הפסח תשפ"ב בפני קהל אלפים בירושלים עיה"ק

מקום לכופרים לטעון שזהו בדרך הטבע, ולתת בכך שכר גדול למאמינים בו. ואיתא בזוהר הק' (זח"ב מ ע"ב, על מצוות סיפור יציאת מצרים), שלא רק בליל הפסח אלא גם בכל השנה כולה בשעה שאנחנו מספרים את ניסי הקב"ה וחסדיו, הרי הקב"ה אוסף את פמליא של מעלה ומראה להם איך עם ישראל שמחים בו, ועי"ז מתקדש שם שמים למעלה ולמטה.

ובאמת גם בציבור שומרי תורה ומצוות מצויה הטעות בזה, והרבה ממה שמבלבל אותנו בזה הוא העיתונים, שמי שקורא עיתונים מתבלבל ותולה הכל בטבע ואינו רואה שהקב"ה הוא מנהיג העולם. ולדוגמא, הנה בתקופה האחרונה יש מלחמה בין רוסיה ואוקראינה, ונראה מה העיתונים אומרים ומה אנחנו אומרים. העיתונים מסבירים את כל דרכי המלחמה בדרכי הטבע של סיבה ומסובב, ומודדים את כוחות הצבא זה לעומת זה בכמויות הנשק וכדו', אבל אנחנו יודעים האמת שמלחמות הוא מיד ה' - וכמו שכתוב "ומלחמות אני עשיתי" (עי' ע"ד דף ב' ע"ב), ואי אפשר לידע כלל מה שיהא עפ"י דרכי הטבע, אלא הקב"ה בעצמו מסובב הכל.

כבר אמר מרן הגרי"ז זצ"ל בשעת מלחמה, שבכל מלחמה בתחתונים יש מלחמה בעליונים בין שרי צבא המדינות למעלה, והכל תלוי רק במלחמה למעלה בשמים שעל ידי הניצחון למעלה יש ניצחון למטה, והכח לנצח בשמים הוא רק על ידי אמירת תהילים, ובכל פעם שמתפללים בכוונה הרי זה כיריית חץ למעלה באויב האמיתי, וממילא המלחמה מוכרעת אח"כ בתחתונים.

ולימוד יש בזה לדין בזמנינו בשעה שראשי השלטון דורשים את בני הישיבות לגייס צבא שלהם, ועלינו לידע שההגנה האמיתית שלנו מכל אויבנו המקיפים אותנו זהו על ידי לימוד התורה הקדושה וקיום הישיבות כמתכונתם, שהלא המלחמה האמיתית היא בשמים בין שרי מעלה, ובכל רגע שאנחנו לומדים תורה למטה בארץ, הרי זה עוד יריית חץ במלחמות למעלה, ובזה מכניעים את אויבי ישראל, ועל כן אין מה לדבר עמנו כלל על גיוס בני הישיבות, שהרי אנחנו כבר מגויסים ועומדים ומשרתים בצבא ה' ובלמודינו אנחנו משגרים חיצים על אויבי ישראל וכמו שאמרו חז"ל (מכות י' ע"א) עומדות היו רגלינו בשערין ירושלים, מי גרם לרגלינו שיעמדו במלחמה שערי ירושלים שהיו עוסקים בתורה, ולא נעזוב את צבא ה' שהוא הצבא האמיתי.

ואין לנו להתבייש שאנחנו לומדים תורה, אלא אדרבה עלינו לקיים ייגבה לינו בדרכי ה', ולידע האמת שאנחנו משבט לוי, וכבר מגויסים אנו לצבא ה', ולא נניח גיוס בני הישיבות בשופ"א אפילו רק לתקופה קצרה בלבד, ועלינו להודיע כן באופן ברור לראשי השלטון שאנחנו עבדים של הקב"ה, ולא נניח לבנינו ללכת לצבא שהוא מקום טומאה וכפירה.

ובאמת כל מלחמת החופשיים בזה הוא רק כדי לעקור מתוכינו את התורה ואת האמונה, שהם לוחמים נגד הקב"ה בעצמו, אלא שאינם יכולים לטפס בסולמות לשמים ולהילחם שם בקב"ה, ולכן הם נלחמים בתורתו (עי' בקובץ הערות סי' י').

2

מעלת קביעות עיתים לתורה

והנה בין פסח לשבועות יש לנו 'ספירת העומר' לקשר את הפסח והשבועות יחד, והטעם בזה מפני שתכלית יציאת מצרים הוא כדי לקבל את התורה הקדושה, וכמו שכתוב (שמות ג, יב) "זה לך האות כי אנכי שלחתיך בהוציאך

א.ה. בימי חול המועד הפסח נשא מרן רבינו שליט"א את 'משא החג' בהיכל הישיבה הגדולה 'תפארת ישראל' (בראשות הגרי"מ דרוק שליט"א) כגבעת שאול בעיה"ק ירושלים תובב"א, ובהיכל בית המדש הגדול דתולדות אהרן, ובדבריו האריך הן בחלק ההלכה בדין מצוות מצה כל שבעה, והן בענייני אגדה לחיזוק התורה והאמונה ועל מצבינו בעת הזאת, אך לקוצר המקום בגליון לא נוכל להביא את המשא המלא, אך הבאנו את רוב עיקרי הדברים. [חלק מהדברים נאמרו בדרשה ביום ראשון, וחלק נאמרו ביום שלישי, וסידרונם וקיצונם יחד כדי להקל על המעיין].

מסירות נפש על האמונה בקב"ה

הנה בזמן יציאת ישראל ממצרים, דרש הקב"ה מעם ישראל 'מסירות נפש' על האמונה, שהרי היו צריכים לקשור את השה לכרעי המיטה בעשירי בניסן, והכניסו בזה את עצמם לסכנת נפשות ממש, שהרי השה היה אלוהיהם של המצריים, והיו המצריים יכולים להורגם על זה (וכמבואר בטור סי' ת"ל, יעו"ש). וביאור העניין נראה, דכיון שהיו צריכים לעקור את ה'עבודה זרה' שהיה בתוכם - וכמו שדרשו חז"ל על הפסוק 'משכו וקחו לכם' - משכו ידיכם מעבודה זרה (שהשה היה הע"ז מצרים), לכן היו צריכים דווקא 'מסירות נפש' להקריב קרבן פסח, שעל ידי 'מסירות נפש' על קרבן פסח עקרו מעצמם כל שייכות לעבודה זרה.

ולימוד יש בזה לדין, שהלא עבודה זרה אינו דוקא להשתחוות לצלם, אלא עבודה זרה הוא גם לתלות את מאורעות העולם בדרכי הטבע, ומקרא מלא דיבר הכתוב (הושע י"ד ד') "ולא נאמר עוד אלוהינו למעשה ידינו", והרי שהמזמה שהצלחת תלויה במעשי ידיו נחשב כעובד עבודה זרה, שהוא הופך את מעשה ידיו לאלוקים והרי הוא "עובד עבודה זרה של טבע", וא"כ חובת הזמן בימים אלו לעקור עבודה זרה זו מתוך מסירות נפש להתגבר על המכשולים.

וכבר כתב הרמב"ן בסוף פרשת בא (שמות י"ג ט"ז) "שאינו לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל דברינו ומקרינו שכולם נסים אין בהם טבע ומנהגו של עולם, בין ברבים בין ביחיד", עכ"ל.

כבשה אחת בין שבעים זאבים

וידוע מה שכתב היעב"ץ (בהקדמה לסידורו) שאין צריכים להתבונן דווקא ביציאת מצרים כדי להוכיח את השגחת ה' בעולם, אלא עצם הדבר שעם ישראל נשאר קיים אע"פ שהגויים שסביבנו שונאים אותנו ורוצים ויכולים ללכותינו, זהו אות ומופת שאין כודגמתו שיש בורא ומנהיג לעולם.

ובפרט כאן בארץ ישראל רואים אנחנו כן בבירור, שהלא אנחנו נמצאים כאן בארץ ישראל ככבשה אחת בין שבעים זאבים, מוקפים מכל צד באומות ערביים עשירים גדולים, ועפ"י דרך הטבע אין לנו שום קיום כנגדם, וכל קיומנו הוא רק מרחמי ה' וחסדיו העצומים.

החופשיים תולים הכל בכוחם וגבורתם

וכל מי שעיניו בראשו ולבו נכון אל ה' יכול לראות בקלות את יד ה' המשגחת עלינו בכל עת ושעה, אך בעוה"ר החופשיים תולים את הצלת היישוב היהודי בארץ ישראל בכוחם וגבורתם, ואף שלפעמים הם מוכרחים להודות שאירעו ניסים גלויים, מ"מ הם משמיטים שם שמים וכאילו זהו 'מקרה' שאירע נס ח"ו, ולא מייחסים את הנס לקב"ה שמראה לנו בגלוי השגחתו עלינו, והקב"ה תובע שייכרו מי בעל הניסים, ועלינו להכריז בכל עת "גדול אדוננו ורב כח" ואין טבע ומקרה בעולם כלל, אלא שהקב"ה שלח את הישועה בדרך הטבע כדי לתת

מתוך מכתב מרן רבינו שליט"א: למכירי אני קורא ללמוד בכל יום הלכות ריבית ויזכו לינצל מחששות הרבה"

בימים האחרונים הופיע ויצא לאור ספר 'קיצור דיני ריבית המצויים' ממרן רבינו שליט"א, ובו אזהרות בהרבה עניינים ריבית שהמכשול מצוי בהם, והלכה למעשה בדיני ריבית שכידוע כמה הפליגו חז"ל שהעובר בו אינו קם לתחיית המתים, ונוסף לו כעת לראשונה מאות הערות וביאורים שנערכו מחדש ב'קונטרס אחרון' ע"י חתנו הגאון רבי יששכר זוב שריינבר שליט"א, ובו הרבה דקדוקים וחששות ריבית והיתר עייסקא שנוגע להלכה ולמעשה. במכתב הסכמה מיוחד שנכתב לרגל הופעת הספר, כתב מרן שליט"א באורח נדיר: "ולמכירי אני קורא ללמוד בכל יום הלכות ריבית ויזכו לינצל מחששות הרבה". כמו כן הוסיף מרן שליט"א כי כל הלומד שתי הלכות בכל יום בהלכות ריבית כדי להינצל מהמכשולות המצויים בזה, יזכה להתברך בהצלחה בלימודו התורה הקדושה, לפרנסה ברוח חיוני הגונים.

הספר כולל 750 עמודים!! ונמכר כעת במחיר מיוחד לחודש זה בסך 25 ש"ח.

ניתן להשיגו בחנויות הספרים המובחרות, הפצה ראשית דויעש: 5829973@gmail.com

את העם ממצרים תעבדון את האלהים על ההר הזה", ולכן קושרים את הפסח בשבועות - כי שלימות חג הפסח הוא על ידי קבלת התורה בחג השבועות.

וזהו הטעם שבפסח אנו מקריבים קרבן שעורים - ומפני ששעורים הוא מאכל בהמה, ולפני קבלת התורה אנחנו עדיין כבהמות שהולכים אחר תאוות ליבם, אבל בשבועות מביאים קרבן מחיטים מובחרים - שאז קיבלנו את התורה, ונעשינו כבני אדם.

והנה העמל בתורה מתוך הדחק שכרו גדול לאין שיעור, אמנם יש לידע שגם בעלי בתים המנצלים זמנם הפנוי מעבודתם ללימוד התורה, ובכל זמן הפנוי מעבודתם מיד יושבים ללמוד, הרי הם מקבלים שכר לימוד התורה בזמן עבודתם, שכן בלימודם בזמנם הפנוי הרי הם מוכיחים שמצידם היו משתוקקים ללמוד גם בשאר שעות היממה, אלא שעסק הפרנסה טורדם מלימודם, ומחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, וכבר אמרו חז"ל "חשיב לעשות מצווה ולא עשאה כאילו עשאה".

ועובדא הוי בא"ז רבינו הגאון אפרים זלמן מרגליות זצ"ל בעל ה"בית אפרים", שקבע לעצמו זמן בכל יום עד השעה שתים בצהרים, שהזמן היא קודש אך ורק ללימוד התורה, ואמר לרעייתו הרבנית שבבכל יום לא תקרא לו בשעות אלו לשום דבר שבעולם ואמר פירושם יוכל להרוויח אלפי אלפים, ותחשוב כילו הוא מת בזמן התורה, ובזה פירש מה שאמרו חז"ל (ברכות ס"ג ע"ב) "אין התורה מתקיימת אלא במי שממית את עצמו עליה", שכדי שהתורה תתקיים אצל האדם, צריך להשים עצמו בשעה הקבועה ללימודו כמת שאינו יכול להתעסק בשום עניין.

והנה פעם אחת אירע, שבזמן הקבוע ללימודו באו שני סוחרים מלייפציג להציע לו עסקה טובה שהיה יכול להרוויח על ידה כעשרת אלפים רובל על ידי עסק קל של כמה רגעים בלבד, והרבנית ע"ה ביקשה להתיישב בדבר ולחשוב אם תוכל להפריע לבעלה עבור זה, ולאחר איזה רגעים חזרה ואמרה להם שבשום פנים ואופן לא תניח להם להיכנס ולהפריע לבעלה מלימודו הקבוע, והם נאלצו לעזוב את ביתו בלא לקיים את העסקה המדוברת.

ולאחר זמן סיפרה הרבנית להגרא"ז את דבר המעשה, ואמרה לו שהיה יכול להרוויח עשרת אלפים רובל, והיא דחתה אותם מלהיכנס כדי לא להפריעו מלימודו, והשיב לה הגרא"ז בשמחה עצומה שבזה הרוויח שכר רב לעתיד לבוא על כל תורתו, ומשום שבזה הראה לקב"ה שכמה רגעים של לימוד התורה שווה לו הרבה יותר מעשרת אלפים רובל, וממילא יקבל שכר גדול מאוד על כל רגע של לימוד התורה בהתאם לגודל הערכתו לתורה.

וזהו לימוד גדול שיש בו חיזוק רב לכל אחד, למסור נפשו בזמן הקבוע לקביעת עיתים לתורה' שלא יבטל את קביעותו בעבור שום טרדה שבעולם, שכפי מה שהאדם מוסר נפשו ללימוד התורה בזמני קושי, כן הוא מקבל שכר על כל לימודו, ובזה זוכים לשכר גדול על כל הלימוד.

וכבר נפסק בשו"ע (או"ח סי' קנ"ה סעי' א') "קבע עת ללמוד, וצריך שאותו עת יהיה קבוע שלא יעבידנו אף אם הוא סבור להרוויח הרבה". ומקור הדברים הוא מדברי הגמ' בשבת (לא) דאיתא שם "אמר רבא בשעה שמכניסין אדם לדין אומרים לו נשאת ונתת באמונה, קבעת עיתים לתורה" וכו', ומלשון "קבעת" נראה דהשאלה ששואלים את האדם ביום הדין אינה רק אם למד תורה, אלא אם "קבע" זמן קבוע לכך שיהא בגדר חוק ולא יעבור מלימוד התורה.

והעניין בזה הוא, שאם אין לו קביעות ללמוד בזמן מסוים, נמצא שאין לו שעבוד לתורה, שהרי הוא בא ללמוד רק בשעה שנח לו לאחר שגמר לעשות את כל צרכיו וכבר לא נשאר לו זמן ואז בא ללמוד, ואין חשיבות כ"כ בתורה הנלמדת באופן זה, אבל אם הוא קובע לעצמו עתים לתורה ומוסר נפשו לא לבטל הקביעות בשום פנים ואופן בעולם, הרי הוא כפוף ומשועבד ללימוד התורה, שהוא מוכרח ללמוד בכל יום, והדבר משנה למעליותא את כל צורת לימודו, שאינו לומד מתוך רצון טוב ללמוד בזמן פנוי, אלא מתוך קבלת "עול תורה".

מסירות נפש על האמונה בקב"ה

והנה ידוע מה שאמרו חז"ל שבזכות דם פסח ודם מילה יצאו ישראל ממצרים, וביאור הדברים שהמצוות הללו עשו ישראל מתוך 'מסירות נפש', וע"ז עקרו עצמם מטומאת העבודה זרה והכניסו עצמם לקדושת ישראל.

ובאמת כל הזכות אבות שיש לנו הוא בזכות המסירות נפש, וכמו שכתב רש"י בפרשת כי תשא (שמות ל"ב י"ג) על הפסוק "זכור לאברהם ליצחק ולישראל עבדך", וז"ל "אם לשרפה הם, זכור לאברהם שמסר עצמו לשרף עליך באור כשדים, אם להריגה, זכור ליצחק שפשט צווארו לעקידה, אם לגלות, זכור ליעקב שגלה לחרן", עכ"ל. והרי מבואר בדברי רש"י, שיעיקר זכותם של האבות הקדושים להגן עלינו לדורות הוא בכח המסירות נפש שלהם, שאברהם

הכניס את עצמו לכבשן האש ומסר נפשו כפשוטו באור כשדים, וכן יצחק מסר נפשו ברצון בעקידה וביקש מאברהם אביו שיעקדנו יפה יפה כדי שלא תיפגם השחיטה, וכן יעקב אבינו בבית לבן שעמד בכל הניסיונות והקשיים בבית לבן והחזיק בקיום התורה מתוך מסירות נפש ללא שום ויתור.

מסירות נפש בזמנינו

ולימוד יש בזה לדידן בדורינו בשעה שכל ראשי השלטון התאחדו יחד למטרה אחת ויחידה - לעקור את הדת ולעשותו כמותם ממש וכלבן הארמי בשעתו שביקש לעקור את הכל, והם אומרים בפה מלא כי כוונתם בזה לשבור את המחיצות בין החרדים לחופשיים ולערב אותנו ביניהם רח"ל, ועלינו להילחם נגדם במסירות נפש, וזהו האמת שהדרך היחידה שנוכל לבטל את כוחם הוא על ידי 'מסירות נפש' לעמוד איתנים כנגדם.

ובעוה"ר הם כבר הודיעו על כוונתם שלאחר חג הפסח יבטלו את ה"קומה הכשרה" לטלפונים הכשרים, וכל זה בכוונה גלויה לטמא אותנו ולעקור את קדושת ישראל, ואנחנו נילחם במסירות נפש לביטול הגזירה.

וצריך לדעת שכל הגזירות שהם גוזרים עלינו הם 'ניסיונות', וכדכתיב 'וצרפתים כצרוף הכסף', והיינו צירוף אחר צירוף ניסיון אחר ניסיון, ועלינו לעמוד נגדם במסירות נפש. ו"מאויבי תחכמי מצוותיך", כפי שהם נלחמים נגד התורה בכח ובזריזות ומשקיעים הרבה שנהיה ח"ו "ככל הגויים בית ישראל", כן אנחנו נזדרז להילחם בהם בכל הכח ובזריזות ובחריצות רבה.

על הנכנסים להר הבית

ועכשיו עלינו למחות גם על מה שבעוה"ר בימים אלו - ימי חול המועד, ישנם קבוצה שעולים להר הבית, והדבר נוגע באיסור כריתות שהוא מהחמורות שבחמורות, ומה גם שמתגרים בערבים שרואים בזה כפגיעה בדת שלהם, ובזה הם מכניסים את היישוב היהודי כולו בארץ הקודש לסכנה גדולה, וחז"ל הרי הקפידו מאוד על איבה, והתירו איסורים דרבנן ואיסורים דאורייתא בכדי למנוע איבה שהוא כפיקוח נפש, והם מעוררים איבה ומתגרים באומות, ועוד עושים כן באיצטל דקדושה מתוך 'השקפה' שמקיימים בזה מצווה, ונכנסים במלבוש חרדי, ויש למחות בהם כדי תורה, וכמו כן עלינו להודיע ולפרסם שאותם קומץ עולים להר הבית פועלים בניגוד גמור לדעת תורתנו הק', למען יידעו כל אומות העולם שקבוצה זו פועלים על דעת עצמם ואין להם שייכות לדת ישראל.

ד

לצפות לגאולה

והנה בזמן זה יש להתעורר לצפות לגאולה העתידה, שהרי כבר אמרו חז"ל "בניסן נגאלו ובניסן עתידים להיגאל", ובפרט בזמן האחרון כאשר אנחנו שומעים 'קולות מלחמה', הרי יש לראות בזה קול משמים הקורא לנו להתעורר להכין עצמינו לביאת משיח. ובעוה"ר אנחנו עוזבים את העיקר, ובמקום לחשוב מה הקב"ה רוצה מאתנו בשעת מלחמה זו, חושבים על דרכי הפוליטיקה בין רוסיה לאוקראינה, והעיתונים מבלבלים את האמונה ומשכיחים את התכלית הנרצה.

וסיפר לי הרה"ג ר' שמואל אהרן פרדס זצ"ל מאמריקה, שבערך בשנת תרצ"ב נסע לפולין ובא לראדן, ולאחר תפילת מעריב בא לקבל שלום מה"חפץ חיים" הקדוש זצ"ל, והחפץ חיים שאל אותו "מהיכן אתה", וענה שהוא מאמריקה, והחפץ חיים שמח מאוד ואמר "אני מחפש יהודי מאמריקה", ושאל אותו החפץ חיים, הלא אנחנו ממתנים בכל רגע לביאת המשיח, תאמר לי את האמת, האם גם באמריקה מצפים למשיח, והוא היסס ולא ידע מה להשיב, אך לבסוף החליט להשיב שבוודאי באמריקה מצפים למשיח, ואז שמע איך החפץ חיים מתפלל בינו ובין עצמו ואומר לקב"ה, "ממילא היהודים כאן בפולין שסובלים צרות ועניות, יתכן שממתנים למשיח כדי שיגאלם מהצרות הגשמיים, אבל הלא אפילו באמריקה שיש להם גשמיות ועשירות, מכל מקום מצפים למשיח ומדברים כל היום על משיח, והרי שמצפים לביאת משיח למען כבוד שמך, וא"כ עד מתי תעכב אותנו ממשיח".

והעיקר עלינו לדעת כי הכל תלוי ועומד בנו, שאם אנחנו נכיר בצרותינו שאנו זקוקים לרחמי שמים מרובים, ואין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים, אז נזכה לגאולה העתידה במהרה, וכמו שפירשו המפרשים הפסוק בתהילים (קכ"א א') "מאין יבוא עזרי" שרק אם נרגיש שמצבינו גרוע עד ש"מאין" - אין מי שיכול לעזור לנו, לא הצבא ח"ו ולא שום כוח אחר, אלא רק הקב"ה בלבד, אז יבוא עזרי, ויה"ר שנזכה במהרה לעזרת השי"ת בישועה האמיתית בביאת משיח צדקינו בקרוב.

התורה והברכה לידידינו אשר זכות הפצת המאמר בעיר בני ברק מידי שבוע נקפת לזכותו, יזכהו השי"ת לראות ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו ולרוות נחת מיוצ"ה, ויקיים בו הברכה "אורך ימים בימינו בשמאלו עושר וכבוד".

ברכת מו"ל טוב שלוהה קמיה מרן רבינו שליט"א ולבנו הגאון רבי אשר בן ציון שליט"א להגל השמחה הגדולה באירוסיה הבה"ח יהושע אלימלך נ"י נכדו יקירו של מרן שליט"א ומבחריו ישיבת בריסק עב"ג לבית משפחת הרה"ג חיים אהרן בהן שליט"א ממודיעין עילית ענבי הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל, יה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל אבי"ר